

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Evalvacija študijskega programa

Univerza v Novi Gorici | Foto: CasarsaTinta foto studio

Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta
Študijski programi Grafična in medijska tehnika 1. st. (VS),
Grafične in interaktivne komunikacije 1. st. (UNI) in Grafične
in interaktivne komunikacije 2. st.

Bojan Dolšak
Branko Matulić
David Quin
Urška Grubač Kaučič

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O ZUNANJI EVALVACIJI ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

Vlagatelj in predlagatelj: **Univerza v Ljubljani**
Naravoslovnotehniška fakulteta - NTF

Študijski programi:

- **Grafična in medijska tehnika**, visokošolski strokovni študijski program 1. stopnje, redni in izredni študij
- **Grafične in interaktivne komunikacije**, univerzitetni študijski program 1. stopnje, redni študij
- **Grafične in interaktivne komunikacije**, magistrski študijski program 2. stopnje, redni študij

Skupina strokovnjakov:

predsednik	<i>Bojan Dolšek, Univerza v Mariboru, Slovenija</i>
član	<i>Branko Matulić, Umjetnička akademija, Sveučilište u Splitu, Hrvaška</i>
član	<i>David Quin, Faculty of Film, Art and Creative Technologies, Dublin, Irska</i>
članica	<i>Urška Grubač Kaučič, Univerza v Mariboru, Slovenija</i>

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 12.10.2021

Podpis predsednika skupine strokovnjakov:

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **10. 2. 2021**.

Pri evalvaciji študijskih programov se je skupina strokovnjakov razdelila na tri podskupine. Podskupina strokovnjakov v sestavi, navedeni na prvi strani tega poročila, je vsebinsko uskladila strokovno mnenje glede presojanih študijskih programov in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo teh študijskih programov.

V okviru zunanje evalvacije študijskega programa Grafična in medijska tehnika 1. stopnje, ter študijskih programov Grafične in interaktivne komunikacije 1. in 2. stopnje je podskupina (v nadaljevanju skupina) strokovnjakov fakulteto virtualno obiskala v sredo 26. 5. 2021 in v četrtek 27. 5. 2021. Obisk je potekal na daljavo z uporabo spletnega orodja Zoom. Pred obiskom se je skupina strokovnjakov večkrat sestala na pripravljalnih sestankih (15. 2., 26. 2., 12. 3., 15. 4. in 13. 5. 2021) s ciljem preučitve vseh posredovanih gradiv. Pred obiskom je skupina strokovnjakov prosila za dodatna gradiva (učne načrte presojanih študijskih programov, primere poročil o praktičnem usposabljanju, ter primere zaključnih del na presojanih študijskih programih, zaradi časovnega zamika drugega obiska pa tudi aktualna samoevalvacijska poročila presojanih programov za študijsko leto 2019/20).

To poročilo temelji na pregledu posredovane dokumentacije, javno dostopnih virov (spletna stran fakultete) in na podlagi 14 razgovorov, ki so bili v času obiska na fakulteti izvedeni z različnimi deležniki, in sicer dvakrat z vodstvom fakultete, ločeno s profesorji in enako tudi s študenti najprej s programa Grafična in medijska tehnika in zatem še z obeh programov Grafične in interaktivne komunikacije, s študentskimi predstavniki, s študenti s posebnimi potrebami, z diplomanti presojanih študijskih programov, s predstavniki zunanjega okolja, s komisijo za kakovost, z asistenti in mladimi raziskovalci, s strokovnimi službami, ter z deležniki vključenimi v praktično usposabljanje na 1. stopnji. Vsi razgovori so potekali v konstruktivnem vzdušju, za kar se skupina strokovnjakov fakulteti in vsem sodelujočim sogovornikom iskreno zahvaljuje.

Pri pripravi končnega poročila je skupina strokovnjakov upoštevala tudi odziv fakultete na preliminarno poročilo. V tem odzivu fakulteta poročilo v celoti sprejema in v priporočilih prepoznava priložnosti za izboljšanje, ki so jih takoj po prejemu preliminarne poročila že začeli tudi udeležati, kar ocenjujemo kot spodbudno.

Skupini strokovnjakov sta s strani agencije pri izvedbi postopka presoje nudili pomoč ga. Jožica Kramar in ga. Nataša Kramar. Obema se za njuno podporo zahvaljujemo.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Zunanja evalvacija študijskega programa (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti
Notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa				
Standard 1	1	3	-	-
Standard 2	1	1	-	-
Spreminjanje in posodabljanje študijskega programa				
Standard 3	1	3	-	-
Izvajanje študijskega programa				
Standard 4	2	9	-	-
Standard 5	1	6	1	-
Odličnost	1			

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Visokošolski zavod evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

a) samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:

Samoevalvacija študijskih programov fakulteta izvaja skladno s smernicami UL in vključuje vse z merili predpisane elemente. Na razgovoru s člani Komisije za kakovost in samoevalvacijo so bili izpostavljeni tudi pozitivni učinki posvetovalnega obiska predstavnikov drugih članic UL na fakulteti, predvsem v smislu izmenjave dobrih praks.

Iz priloženih samoevalvacijskih poročil evalviranih študijskih programov so razvidni predvideni ukrepi, njihova realizacija v preteklem obdobju in vpliv te realizacije na kakovost študijskega programa. V razgovorih je bilo ugotovljeno, da imajo ključno vlogo pri samoevalvaciji študijskih programov in realizaciji ter spremljajo načrtovanih ukrepov vodje študijskih programov in matične katedre, kar ocenjujemo kot ustrezno.

V zadnjem obdobju so bili evalvirani študijski programi deležni številnih sprememb. Poleg manjših sprememb učnih načrtov je bilo dodanih tudi nekaj novih predmetov, ki sledijo novostim na področju (npr. 3D tehnologije ŠP Grafična in medijska tehnika), reorganizirana pa je bila tudi izvedba laboratorijskih vaj z namenom optimiranja časa, ki ga študentje preživijo na fakulteti. Pomanjkljivost sprotnega posodabljanja učnih načrtov je ugotovljena pri pogodbenih učiteljih.

Na študijskih programih Grafične in interaktivne komunikacije 1. in 2. stopnje je bila na podlagi samoevalvacijskih poročil zaznana potreba po temeljitejši posodobitvi celotne vertikale. Ugotovitve nakazujejo potrebo po prilagoditvi razmerja med temeljnimi naravoslovnimi in strokovnimi predmeti v korist slednjih.

Na fakulteti je vzpostavljen primeren sistem zagotavljanja kakovosti, tudi z vidika samoevalvacije študijskih programov. Komisija za kakovost in samoevalvacijo je aktivna in je zaznala prednostne naloge v smeri nadgradnje kulture kakovosti, med katerimi so sami izpostavili bolj sistematično spremljanje izvajanja akcijskega načrta.

b) načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:

Glavni vir informacij predstavljajo študentske ankete in podatki o kazalnikih iz službe za študijsko dejavnost. Fakulteta pridobiva informacije tudi s strani svojih diplomantov in zaposlovalcev oz. podjetij, kjer njihovi študenti opravljajo strokovno prakso. V primeru komunikacije z zunanjimi deležniki gre praviloma za neformalne oblike izmenjave informacij.

Predloge za posodabljanje učnih načrtov in študijskega procesa podajajo nosilci in vsi izvajalci predmetov na podlagi strokovne presoje pedagoškega procesa. Predlogi

sprememb so obravnavani na katedri ter na študijski komisiji, potrdi pa jih senat fakultete. Predlogi nedavnih sprememb so obsegali reorganizacijo urnika in prostorov ter skupno izvedbo sorodnih predmetov. V zadnjem letu se je zaradi specifičnih razmer pojavila tudi potreba po delu na daljavo. V prihodnje fakulteta načrtuje dodajanje interaktivnih vsebin ter več povezav med izvajalci predmetov.

c) primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:

Fakulteta zainteresirane deležnike obvešča o svojih študijskih programih na številne načine, od spletne strani in različnih družbenih omrežij, do obiskov na srednjih šolah, različnih sejmih in predstavitev. Od leta 2017 organizirajo tudi Karierne dneve, na katere vabijo potencialne delodajalce in uspešne diplomante.

Kljub temu pa je ena od prednostnih nalog Komisije za kakovost in samoevalvacijo na fakulteti tudi izboljšanje komunikacije z vsemi zainteresiranimi stranmi. Še posebej so člani komisije na razgovoru izpostavili njihova prizadevanja, da bi informacije povezane s kakovostjo in samoevalvacijo resnično dosegle vse deležnike, ki so jim te informacije prvenstveno namenjene. Tako so npr. v zadnjem času posvečali veliko pozornosti glede obveščanja študentov o sistemu tutorstva, vendar pa je bilo na razgovoru s študenti ugotovljeno, da jih te informacije še vedno niso dosegle v zadostni meri. Na to opozarjamo tudi pri standardu 5, kjer podajamo tudi ustrezno priporočilo.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Komisija za kakovost in samoevalvacijo je proaktivna v smislu, da ne izpolnjuje le njenih običajnih nalog, temveč je na podlagi analize in zavedanja trenutnih pomanjkljivosti v sistemu kakovosti definirala prednostne naloge in naredila načrt za njihovo realizacijo.

Priložnosti za izboljšanje:

- Čim prejšnja realizacija prednostnih nalog v smeri nadgradnje kulture kakovosti, ki jih je zaznala Komisija za zagotavljanje kakovosti na fakulteti.
- Tudi pogodbene učitelje, ki so nosilci predmetov, je potrebno spodbuditi k sprotnemu posodabljanju učnih načrtov.
- Realizirati načrtovano prenovo ŠP Grafične in interaktivne komunikacije 1. in 2. stopnje z namenom izboljšanja vertikalne koherentnosti med temeljnimi in strokovnimi predmeti.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

2. standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.

Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:

- **sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter**
- **sklenjenost kroga kakovosti:**

V vseh predloženih samoevalvacijskih poročilih presojanih študijskih programov je v točki 6 tabelarično prikazan tudi pregled realizacije ukrepov in predlogi izboljšav. Na podlagi primerjave poročil za zadnja tri leta je mogoče ugotoviti, da je večina ukrepov iz predhodnih evaluacij dejansko tudi realizirana. V tabeli so navedeni tudi ključni dejavniki in njihov vpliv na kakovost, kakor tudi ključne pomanjkljivosti in predlogi izboljšav. Krog kakovosti je sklenjen, pri njegovi realizaciji pa sodelujejo vsi relevantni deležniki.

Ukrepe za izboljšave dorečejo pristojne katedre. Pri spremljanju ukrepov in izboljšav sodelujejo pedagogi, strokovni sodelavci, vodstvo oddelka in fakultete. Komisija za kakovost in samoevalvacijo je vzpostavila ustrezno zanko kakovosti, ki so jo razdelili na več manjših zaključenih celot (na razgovoru so jih omenili sedem). V vlogi sta kot ključna delovna kroga v zanki kakovosti NTF navedena samoevalvacija študijskih programov 1. in 2. stopnje ter študentske ankete 1. in 2. stopnje.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Nadpovprečno razdelan in delujoč sistem kakovosti, ki temelji na sedmih manjših zaključenih celotah.

Priložnosti za izboljšanje:

- Vse deležnike, vključno z zunanjimi partnerji in pogodbenimi sodelavci seznaniti z vzpostavljenimi zankami kakovosti in jih ozaveščati o njihovem pomenu za dvig kulture kakovosti.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

3. standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

Ali je ob vsebinskem razvijanju in spreminjanju študijski program še vedno vsebinsko in po sestavi dovršen, ali se ohranja povezanost učnih načrtov in predmetnika s cilji in kompetencami študijskega programa ter ali so vsebine povezane po horizontalni in vertikalni osi; ob upoštevanju 17. člena meril:

NTF ima dobro načrtovane, izdelane in na različnih ravneh usklajene študijske programe, ki so v skladu z zastavljenimi cilji, predvidenimi učnimi rezultati in kompetencami. Vodoravna in vertikalna povezava je dobra, prav tako je uravnoteženo tudi razmerje med kontaktnimi urami in samostojnim delom študentov. Pri tem je bilo iz razgovora s študenti zaznati, da je njihova delovna obremenitev pri različnih predmetih, ki so ovrednoteni z enakim številom ECTS kreditnih točk, lahko zelo različna. Zato predlagamo, da se izvede ustrezna analiza, ter skladno z njenimi rezultati uskladitev vrednosti ECTS kreditnih točk glede na delovno obremenitev študentov.

Osnovne poklicne vsebine dopolnjuje širok nabor izbirnih predmetov. Samoanalize vsebine učnih načrtov se redno izvajajo in so osnova za posodabljanje v skladu z letnimi akcijskimi načrti, ki upoštevajo potrebe pospešenega razvoja stroke in razmer v sodobni družbi. Menimo, da presojeni programi s sprotnimi spremembami in posodabljanjem v večini primerov ustrezno sledijo razvoju stroke in stanju družbe in ob tem ohranjajo povezanost vsebin, oz. predmetov. Na tem mestu velja opozoriti na razmerje med predmeti s področja grafičnega tiska in predmeti, osredotočenimi na digitalne medije, ki bi ga bilo treba na obeh stopnjah študija Grafične in interaktivne komunikacije okrepiti v prid sodobnim interaktivnim digitalnim tehnologijam. Študenti predlagajo, da bi to lahko rešili tako, da bi ponudili še širši izbor izbirnih predmetov s takšno sodobno vsebino, ali pa bi nekatere predmete, ki se nanašajo na grafični tisk izmed obveznih predstavili med izbirne in tako omogočili več prostora za sodobne vsebine s področja digitalnih medijev med obveznimi predmeti.

Fakulteta v odzivu na preliminarno poročilo navaja, da velika izbirnost že sedaj omogoča ožjo usmeritev, pri čemer pa želijo še naprej gojiti vse tri usmeritve (grafična tehnologija, inženirsko –oblikovalska in novi mediji), saj menijo, da poznavanje osnov klasične grafične tehnologije študentom nudi prednost na trgu, še posebej, ker edini v Sloveniji izobražujejo na področju grafičnih tehnologij.

Večina učiteljev se zaveda, da imajo opravka s hitro razvijajočim se področjem in ustrezno posodablja svoje učne vsebine. Nekatera učna gradiva pa so še vedno precej zastarela in jih je treba redno posodabljati, tako da predstavljajo posodobljene učne vsebine in odražajo sodobne zahteve poklica.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Širok nabor izbirnih predmetov študentom omogoča visoko stopnjo prilagodljivosti in ustvarjalnosti pri izbiri učnih vsebin, zlasti na 2. stopnji študija Grafične in interaktivne komunikacije.

Priložnosti za izboljšanje:

- Redno posodabljanje učnih gradiv pri vseh predmetih, da bodo odražala sodobne zahteve poklica.
- Analizirati in po potrebi uskladiti vrednosti ECTS kreditnih točk glede na delovno obremenitev študentov.
- Ustrezno prilagoditi razmerje med predmeti s področja grafičnega tiska in predmeti, osredotočenimi na digitalne medije, v prid slednjih.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

a) načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri):

- različnim skupinam študentov,
- različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje),
- potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

V vseh presojanih študijskih programih so predvidene različne oblike poučevanja: predavanja, seminarji, vaje / praktično delo in samostojno delo študentov. V posameznih učnih načrtih je izbran tisti način poučevanja, ki najbolj ustreza njihovi vsebini in učnim izidom. Učenje, osredotočeno na študente, kot je projektno učenje, eksperimentalno učenje, interaktivne razprave ipd. se izvaja pri številnih predmetih in je dobro sprejeto pri študentih. K temu bi morali spodbujati učitelje, ki v svoje poučevanje še niso vključili inovativnih pristopov. Omenjena osredotočenost na študenta je še posebej razvidna iz primerov praktičnega dela, kjer se pridobljene kompetence preverjajo sproti, za kar so študentje posebej izpostavili dober primer predmeta "Medijske vizualizacije". V novih okoliščinah pandemije so se klasične oblike poučevanja preoblikovale v nove metode dela na daljavo.

V študijskem programu Grafične in interaktivne komunikacije na 1. in 2. stopnji študija, kjer praktično usposabljanje ni del učnega načrta, bi bilo priporočljivo uvesti vsaj predmet s poudarkom na praktičnem delu v sodelovanju s podjetji iz okolja, s katerimi sicer fakulteta zelo dobro sodeluje. Fakulteta v odzivu na preliminarno poročilo navaja, da je

predmet, kjer bi študenti 1. in 2. stopnje študija Grafičnih in interaktivnih komunikacij pridobili praktične izkušnje v neposrednem sodelovanju s podjetji, predviden v prenovi študijskih programov, ki že poteka.

Obstaja dobro razvit sistem mentorstva in posebna navodila, kako ravnati, če je za učence s posebnimi potrebami potrebna prilagoditev.

Različne oblike usposabljanja s področja pedagoških in drugih veščin so na ravni UL organizirane pogosto in dobro potekajo, o čemer so učitelji in sodelavci dobro obveščeni.

b) število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:

Fakulteta se je odločila za sistem, v katerem 1 ECTS velja 30 delovnih ur. Delo poteka v sorazmerno majhnih skupinah študentov (vaje v skupinah do 15 študentov), kar je prednost, ker zagotavljajo individualen, mentorski pristop.

Po mnenju študentov so razlike v njihovih učnih obremenitvah pri posameznih predmetih prevelike. Fakulteta v odzivu na preliminarno poročilo navaja, da so odstopanja zaznali tudi v študentskih anketah in jih sprti reševali s pogovorom z izvajalcem predmeta.

Velikokrat je pred izpitom potrebno opravljati tudi kolokvij, ki pa je običajno izveden ob koncu semestra, torej tik pred izpitnim rokom, kar je za študente preveč obremenjujoče. Ko gre za ocenjevanje skupinskih projektov, je poleg ocene rezultata projekta treba oceniti tudi individualni prispevek posameznih članov študentske projektne skupine.

c) študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:

Študijska gradiva so študentom na voljo v knjižnici oddelka in kot elektronski viri prek portala Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani. Fakulteta vodi tudi založniško dejavnost, v okviru katere objavlja recenzirana učna gradiva (monografije, učbeniki, priročniki in gradivo za praktično delo).

Gradivo je študentom na voljo tudi v spletnih učilnicah VIS, Moodle in prek spletnih platform za izmenjavo dokumentov (npr. Google Docs, MS Teams). Ker so ta gradiva v e-obliki, so prilagojena e-učenju in učenju na daljavo.

Študentje so bili z razpoložljivim gradivom zelo zadovoljni. Učitelji imajo na spletu praviloma tudi povezave do svojih predstavitev datotek.

č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:

Študenti vseh treh presojanih študijskih programov sodelujejo pri različnih projektih, v katere jih povabijo učitelji, predvsem pa pri projektih "Po kreativni poti do praktičnega znanja - PKP in" Študentski inovativni projekti v družbeno korist "- ŠIPK. Ocenjujemo, da sodelovanje študentov v takšnih projektih na 1. stopnji študija zadošča, na 2. stopnji študija, bi lahko študente pogosteje vključevali tudi v bolj znanstveno raziskovalne projekte.

d) praktično izobraževanje študentov:

Informacije v zvezi s praktičnim usposabljanjem so v vlogi predstavljene zgolj tehnično, suhoparno. Veliko presenečenje je bilo odkriti, da je program praktičnega usposabljanja

na NTF v mnogih pogledih zgledno in zagotovo predstavlja primer najboljše prakse na Univerzi v Ljubljani. Dejansko bi lahko izkušnje NTF in njihov pristop k praktičnemu izobraževanju postale dober zgled za ostale članice univerze in celo širše po Sloveniji. To bi moralo biti izraženo vsaj v dobro oblikovani tabeli v vseh prihodnjih dokumentih. Najboljše / najnovejše projekte praktičnega usposabljanja je treba na kratko razložiti z nekaj ključnimi spoznanji zainteresiranih strani in študentov.

Vse zainteresirane strani so bile navdušene nad procesom praktičnega usposabljanja. NTF ima pogodbe z ustreznimi podjetji in ob napotitvi študentov podjetjem tudi priporoča, da študente za opravljeno delo finančno nagradijo, če se jim to zdi primerno. Dolgoročno kontinuirano sodelovanje s številnimi podjetji omogoča veliko razprav med osebjem NTF in osebjem podjetij, analizo uspehov in izboljšav ter odlične prakse mentorstva z obeh strani. Študente skozi ves čas prakse spremlja in vodi tudi mentor s fakultete, ki jih celo obišče v podjetju.

Študentje svoja razmišljanja o izvedenem praktičnem usposabljanju strnejo v poročilu, ki velikokrat predstavlja tudi dobro osnovo za diplomsko delo, kar ocenjujemo kot primerno in celo priporočljivo nadaljevanje praktičnega usposabljanja.

Skupina strokovnjakov meni, da je škoda, da se ta potencial ne izkoristi še bolje - da se predstavniki vseh podjetij, vključenih v praktično usposabljanje študentov NTF, vsaj enkrat letno ne srečajo, da bi izmenjali dragocene izkušnje in izmenjali dobre prakse.

e) ustreznost urnikov, števila govornih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da so urniki ustrezni. Študentje jih pridobijo pred začetkom študijskega leta. Prav tako študentje poudarijo dostopnost visokošolskih učiteljev ter ustreznost govornih ur.

f) ustreznost in usposobljenost kadrov v skladu s 13. členom meril ter zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:

V vlogi fakulteta pojasnjuje, da Katedra za informacijsko in grafično tehnologijo zaposluje 29 visokošolskih učiteljev in sodelavcev, tj. 15 visokošolskih učiteljev, 11 asistentov in 3 tehnične sodelavce. Postopki za izbiro, imenovanje in napredovanje visokošolskih učiteljev in sodelavcev se izvajajo v skladu z zakonodajo in predpisi. Kadrovska zasedba je ustrezna, asistenti pa so proaktivni in sposobni v svojih vlogah. Nekateri profesorji so po mnenju študentov odlični, obstajajo pa tudi takšni, zaradi katerih so predavanja dolgočasna. Nekateri profesorji resnično poskušajo s študenti sodelovati na nove načine, z inovativnimi metodami, kar pri študentih vzbuja veselje. Takšne iskrene izjave študentov kažejo na stalno potrebo po rednem strukturiranem pedagoškem usposabljanju pedagoškega kadra.

Izraženi so bili tudi pomisleki glede ustreznih izkušenj nekaterih profesorjev, saj naj nekateri nikoli ne bi vstopili na trg dela, kar vodi do neskladij med izkušnjami, znanjem in potrebami. Po mnenju študentov nekateri profesorji zaostajajo za tehnologijo 10 let, nekateri 5 let, nekateri pa so v koraku s časom.

Večina profesorjev NTF je na splošno dobro povezanih s trgom dela, so dejavni pri svojem delu in raziskovalnih projektih ter so pripravljeni voditi svoje študente pri obštudijskih projektih, raziskavah, praksah in mobilnosti. Rednejše pedagoško izpopolnjevanje, zlasti v najboljših praksah in sodobnih projektnih metodah poučevanja in učenja, bi koristilo učiteljem in študentom.

Strokovno in administrativno osebje je zelo sposobno, zaveda se študentskih potreb in je široko odzivno in proaktivno pri odzivanju na študentske potrebe in zahteve. Strokovno in administrativno osebje je bilo tudi zelo zadovoljno z možnostmi usposabljanja in razvoja, ki jih ponuja univerza.

g) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Fakulteta sledi novostim na področju presojanih študijskih programov in se trudi zagotoviti ustrezne materialne pogoje za njihovo izvajanje, tudi z novo opremo, ki študentom omogoča praktično delo. V vlogi navajajo, da študenti postanejo zelo kreativni, če jim je na voljo primerna raziskovalna oprema. To kaže na močno razumevanje pedagoške vrednosti dobrih materialnih virov in opreme. Na splošno so prostori fakultete dobro urejeni, z nekaj pomisleki študentov zaradi pomanjkanja prostora ali osnovne opreme. Zgornje nadstropje zgradbe ni dostopno za invalidske vozičke.

Vodstvo fakultete se materialnega stanja zaveda in se trudi zagotavljati ustrezno financiranje iz različnih virov, kar vidi kot stalni izziv. Ob nedavnem potresu na Hrvaškem, je bilo ugotovljeno, da je tudi stavba fakultete utrpela manjše poškodbe, ki jih je treba sanirati, kar je seveda spet povezano s zagotavljanjem ustreznih finančnih virov.

Knjižnica je na splošno dobro financirana in podprta. V času epidemije Covid-19 se je ustrezno prilagodila in spodbudila dobre prakse, ter na ta način študentom omogočila dostop do literature.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Pristop k praktičnemu usposabljanju na NTF je zgleden, z dobrimi pisnimi dogovori s podjetji, s plačilom vključenih študentov, močnimi mentorskimi postopki, odličnim in rednim pregledom praks ter pisno študentsko samorefleksijo o njihovih izkušnjah s prakso.
- Izvajanje predmeta Medijske vizualizacije so študentje izpostavili kot odličen primer, kako naj izgleda praktično usmerjen študijski proces.

Priložnosti za izboljšanje:

- Učitelje, ki v svoje poučevanje še niso vključili inovativnih pristopov, je treba k temu spodbuditi. Večletno zaostajanje za tehnologijo je nedopustno. Slediti primeru predmeta Medijske vizualizacije.
- V študijskem programu Grafične in interaktivne komunikacije na 1. in 2. stopnji študija, kjer praktično izobraževanje ni del učnega načrta, bi bilo priporočljivo uvesti vsaj predmet s poudarkom na praktičnem delu v sodelovanju s podjetji iz okolja.
- Uravnovežiti učne obremenitve študentov na posameznih predmetih, pri čemer je potrebno izhajati iz analize anket o obremenitvah študentov in odpraviti večja, ponavljajoča se odstopanja.
- Kolokviji se ne sme koncentrirati v kratkem času pred izpitnimi roki.
- Pri ocenjevanju skupinskih projektov, je poleg ocene rezultata projekta treba oceniti tudi individualni prispevek posameznih študentov.
- Na 2. stopnji študija študente pogosteje vključevati v znanstveno raziskovalne projekte.
- Najboljše prakse pri izvajanju praktičnega izobraževanja na NTF bi morale biti veliko bolje predstavljene zainteresirani javnosti.

- Podjetja, ki študente NTF sprejemajo na prakso, je treba povabiti, naj se vsaj enkrat letno zberejo, da se pedagoško povežejo in si izmenjajo najboljše prakse.
- Priporočamo stalni razvoj in nadgradnjo stavb in opreme NTF ter nadaljnji razvoj rešitev za dostop invalidnih študentov.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti: /

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

5. standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

a) ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:

Skupina strokovnjakov kot izredno odlično prepoznava študij, ki je osredinjen na projekte, eksperimentalno učenje, interaktivne diskusije in drugo, kar je zelo dobro sprejeto s strani študentov in omogoča dober karierni razvoj študentov ter preko učenja doprinaša k rednemu izpolnjevanju obveznosti ter dokončanju študija.

Študentje tudi tekom pandemije, navkljub zaprtju visokošolskega zavoda, niso imeli problema z dostopom do licenciranih programov, ki jih potrebujejo za svoj študij, saj se fakulteta študentom omogočila oddaljen dostop do računalnikov, na katerih so licencirani programi nameščeni.

Študentje so seznanjeni z merili in načini ocenjevanja. Slednje visokošolski učitelji tudi predstavijo na uvodnih urah, tekom leta pa jih lahko študentje najdejo v spletnih učilnicah.

Skupna strokovnjakov ugotovila, da so nekateri predmeti (t.j. IT, Uvod v grafične medije) precej bolj zahtevni in predstavljajo oviro pri rednem opravljanju obveznosti, saj morejo študentje, za dokončanje slednjih, opraviti kolokvije, ki so tik pred izpitnim obdobjem, da lahko pristopijo na izpit, kar od študentov zahteva precej napora in bi lahko bilo boljše zastavljeno. Navkljub temu pa je študentom, ob sprotne opravljanju obveznosti omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija.

Študentje vseh izpitnih terminov ne dobijo na začetku študijskega leta, marveč se o nekaterih dogovarjajo šele pred izpitnimi obdobji (v decembru in maju), kar skupina strokovnjakov šteje za neustrezno, saj je popoln razpored izpitnih terminov tisti, ki študentu omogoča, da učinkovito planira svoje obveznosti in tako tudi nemoteno izpolnjuje zastavljene cilje in dokonča študijski program. Na podlagi slednjega, visokošolski zavod pozivamo, da študentom na začetku študijskega leta preda popoln seznam izpitnih terminov.

Skupina strokovnjakov je tekom svojega obiska naletela tudi na problem učinkovitega obveščanja o postopku pritožbe zoper oceno. Fakulteta ima sicer vzpostavljen pravilnik, ki je objavljen na spletni strani in tako dostopen študentom, vendar slednjega ocenjujemo kot neučinkovitega, saj niti študentje niti predstavniki študentskega referata ne poznajo njegove vsebine. Slednje jemljemo kot alarmantno, saj so roki, ki jih določa Statut Univerze v Ljubljani za ugovor zoper oceno kratki. V primeru ustnega izpita se mora namreč študent pritožiti takoj, v primeru pisnega izpita pa v treh dneh od vpogleda v izpit. Skupina strokovnjakov sklepa, da študent v tako kratkih rokih ne bo mogel učinkovito uveljaviti

svoje pravice prav zaradi pomanjkanja informiranosti, zato svetujemo, da visokošolski zavod to tematiko približa študentom, na primer z informativnimi grafikami, ki bi učinkovito nakazovale možnost ugovora zoper oceno. Kljub temu študentje navedejo primer, ko so nesoglasja glede ocenjevanja uspešno reševali izven predpisanega formalnega postopka. Nadalje študentje tudi povedo, da se jim ocenjevanje, sicer redko, ne zdi zmerom pravično, saj lahko študentje pridobijo višjo oceno, če idejo, ki jo predstavijo, kopirajo iz spleta, kot tisti, ki predstavljajo lastne ideje.

Fakulteta v odzivu na preliminarno poročilo navaja, da bodo odslej študente o njihovi pravici do ugovora zoper oceno ob vpisu obvestili s posebnim obvestilom, ki so ga tudi priložili in ga ocenjujemo kot primernega.

b) ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti:

Visokošolskim učiteljem in sodelavcem je omogočeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter razvijanju karijerne poti, skladno z Etičnim kodeksom UL. Skupina strokovnjakov prepozna, da visokošolski zavod omogoča in spodbuja vključevanje visokošolskih učiteljev in nepedagoških delavcev v izobraževanja in sodelovanje na konferencah in simpozijih, ki omogočajo razvijanje njihove nadaljnje karijerne poti.

Visokošolski učitelji so tudi spodbujani k udeležbi v okviru mednarodne mobilnosti predvsem preko programa CEEPUS in COST akcij. Prav tako se zaposleni na visokošolskem zavodu udeležujejo INOVOUP izobraževanj, ki jih prireja Univerza na katerih lahko pridobijo znanja na področju inovativnega poučevanja in uporabe IKT pri poučevanju.

Avtonomnosti pri svojem delu poudarijo tudi asistenti in mladi raziskovalci.

c) obveščенost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:

Visokošolski zavod se poslužuje veliko različnih sredstev komuniciranja. Fakulteta deležnike in javnost obvešča o relevantnih informacijah preko spletne strani, ki je zelo pregledna in prijazna uporabniku, socialnih omrežjih, preko Alumni platforme, na informativnih dnevih in različnih sejmih (Informativa, Dnevi grafike itd.). Prav tako fakulteta vsako leto na spletni strani objavi letno poročilo, ki je dostopno javnosti.

Visokošolski zavod preko svoje spletne strani informira o študijskem programu, nosilcih predmetov in vzpodbuja k mednarodni mobilnosti. Na spletni strani je na voljo veliko informacij tudi o izvedbi študijskega procesa, čeprav profesorji že pri prvi uri predstavijo vse uvodne informacije. Po mnenju študentov je spletno mesto dobro organizirano, tako da vedo kje najti stvari; gre za prijazno uporabniško izkušnjo. Morda je kdaj potrebnih deset klikov do želene informacije, vendar je krmarjenje enostavno.

Študentje so o vseh relevantnih informacijah obveščeni po e-mailu, preko katerega dobivajo različne informacije, tudi informacije o vključitvi v znanstveno raziskovalno delo in preko spletne strani ter sistema VIS.

Navkljub temu pa je skupina strokovnjakov prepoznala nekaj priložnosti za izboljšanje. Kot prvo, bi skupina strokovnjakov rada izpostavila, da študentje niso učinkovito obveščeni o svojih predstavnikih, zato svetujemo, da se študentski predstavniki letnikom ponovno predstavijo in jim približajo svoje poslanstvo. Skupina strokovnjakov tudi ugotavlja, da ima visokošolski zavod vzpostavljen dober sistem tutorstva, vendar študentje o njem niso ustrezno obveščeni.

Nadalje želi skupina strokovnjakov opozoriti na posebej ranljivo skupino študentov. To je skupina študentov s posebnimi potrebami. Ugotavljamo, da so slednji zelo učinkovito varovani, vendar bi si želeli, da bi se izognili vsakokratnemu ponavljanju pogovorov, ki jih imajo z visokošolskimi učitelji. Visokošolski učitelji namreč prejmejo zgolj informacijo, da je določnemu študentu podeljen status študenta s posebnimi potrebami ne pa tudi, kakšne so potrebe tega študenta. Visokošolskemu zavodu zato predlagamo, da visokošolskim učiteljem na diskreten način posreduje informacije o študentih s posebnimi potrebami ter njihovimi prilagoditvami, saj bo slednje olajšalo njihov vsakdan.

Zavod ima zelo dobro sodelovanje z zunanjimi deležniki, predvsem tistimi, ki so tudi vključeni v praktično izobraževanje. Ti so zelo zadovoljni s študenti, ki k njim prihajajo na praktično izobraževanje. Prav tako večino svojega kadra črpajo prav iz študentov, ki so se v njihov delovni proces v preteklosti že vključili. Skupina strokovnjakov ugotavlja, da z zunanjimi deležniki poteka veliko neformalne komunikacije, s čemer so zunanji deležniki tudi zadovoljni. Vendar pa skupina strokovnjakov predlaga zavodu, da tudi na tej točki sklenejo zanko kakovosti tako, da zunanjim deležnikom relevantne informacije, ki so sicer podane skozi neformalen postopek, predstavi tudi na sledljiv način. Sklepno tako predlagamo, da se enkrat letno organizira srečanje zunanjih deležnikov, ki sodelujejo v praktičnem izobraževanju, na katerem jim bo lahko zavod učinkovito predal novosti, ter omogočil formalen in sledljiv način obveščanja zunanjih deležnikov.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Študij je v veliki meri (žal še ne povsod) osredinjen na študente, v obliki projektnega / eksperimentalnega učenja, interaktivnih diskusij in podobno, kar je zelo dobro sprejeto s strani študentov.

Priložnosti za izboljšanje:

- Delna ocenjevanja (kolokviji, povezani z vajami) se naj ne izvajajo na koncu semestra tik pred izpitnim obdobjem.
- Načrtovanje datumov vseh izpitov mora biti centralizirano in objavljeno na začetku študijskega leta, za celo leto vnaprej.
- Študentje niso učinkovito obveščeni o tutorskem sistemu, prav tako ne vedo, kdo so njihovi predstavniki.
- V primerih, ko ocenjevanje ni pravično, ker ne temelji na lastnem delu posameznega študenta (to bi moralo biti razvidno tudi iz komentarjev v študentskih anketah), je treba ukrepati in po potrebi uvesti preverjanje plagiatorstva.
- Organiziranje letnih sestankov za zunanje deležnike, ki sodelujejo v praktičnem izobraževanju.
- Visokošolskim učiteljem posredovati vse potrebne informacije o posebej ranljivi skupini študentov – študentov s posebnimi potrebami.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

- Študentom in zaposlenim je treba jasneje predstaviti postopek ugovora na oceno.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti: /

POVZETEK

NTF je nastala ob preoblikovanju Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani leta 1994. Sestavljajo jo štiri oddelki. Presojani študijski programi se izvajajo na oddelku za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje. Fakulteta ima za izvajanje presojanih programov primerne materialne pogoje.

Učitelji se vse bolj zavedajo, da imajo opravka s hitro razvijajočim se področjem in temu primerno posodablajo tudi učne vsebine. Nekatera učna gradiva pa so še vedno precej zastarela in jih je treba redno obnavljati, da bi predstavila posodobljene učne vsebine in odražala najsodobnejše trende. Tudi razmerje med predmeti s področja tiska in področja digitalnih medijev, bi lahko bilo bolj v prid sodobnejšim digitalnim tehnologijam.

Na študente osredinjeno poučevanje, kot je projektno učenje, eksperimentalno učenje, interaktivne razprave itd., se izvaja pri številnih predmetih in ga študentje zelo dobro sprejemajo. Učitelje, ki v svoje poučevanje še niso vključili sodobnih pristopov, je treba k temu spodbuditi. Praktično izobraževanje študentov v podjetjih je organizirano vzorno in predstavlja primer dobre prakse.

Vzpostavljen je dober sistem zagotavljanja kakovosti. Komisija za zagotavljanje kakovosti je aktivna in je zaznala prednostne naloge v smeri izboljšanja in izgradnje kulture kakovosti.

Večina študentov ne pozna predstavnikov študentov. Študenti s posebnimi potrebami so ustrezno obravnavani, lahko pa bi izboljšali sistem obveščanja učiteljev o njihovih specifičnih potrebah.

SUMMARY

NTF was created when the Faculty of Natural Sciences and Technology of the University of Ljubljana was transformed in 1994. It consists of four departments. The assessed study programs are implemented in the Department of Textiles, Graphics and Design. The faculty has appropriate material conditions for the implementation of the assessed study programs.

Teachers are increasingly aware that they are dealing with a rapidly evolving field and are updating their course content accordingly. However, some teaching materials are still quite outdated and need to be updated regularly to present current learning content and reflect the latest trends. The ratio between print and digital media subjects could also be more in favour of more modern digital technologies.

Student-centred teaching, such as project-based learning, experimental learning, interactive discussions, etc., is carried out in a number of subjects and is very well received by students. Teachers who have not yet incorporated modern approaches into their teaching should be encouraged to do so. The practical training of students in companies is organized in an exemplary manner and represents an example of good practice.

A good quality assurance system is in place. The Quality Assurance Committee is active and has identified priorities for improvement and building a culture of quality.

Most students do not know the student representatives. Students with special needs are adequately addressed, but the system for informing teachers about their special needs could be improved.

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti

- Komisija za kakovost in samoevalvacijo je proaktivna v smislu, da ne izpolnjuje le njenih običajnih nalog, temveč je na podlagi analize in zavedanja trenutnih pomanjkljivosti v sistemu kakovosti definirala prednostne naloge in naredila načrt za njihovo realizacijo.
- Nadpovprečno razdelan in delujoč sistem kakovosti, ki temelji na sedmih manjših zaključenih celotah. Pri realizaciji zanke kakovosti sodelujejo ustrezni deležniki, ki pa jih je treba kontinuirano ozaveščati o njihovem pomenu za dvig kulture kakovosti.
- Širok nabor izbirnih predmetov študentom omogoča visoko stopnjo prilagodljivosti in ustvarjalnosti pri izbiri učnih vsebin, zlasti na 2. stopnji študija Grafične in interaktivne komunikacije.
- V študijskem programu Grafične in interaktivne komunikacije na 1. in 2. stopnji študija, kjer praktično izobraževanje ni del učnega načrta, bi bilo priporočljivo uvesti vsaj predmet s poudarkom na praktičnem delu v sodelovanju s podjetji iz okolja.
- Študij je v veliki meri (žal še ne povsod) osredinjen na študente, v obliki projektnega / eksperimentalnega učenja, interaktivnih diskusij in podobno, kar je zelo dobro sprejeto s strani študentov. Učitelje, ki v svoje poučevanje še niso vključili inovativnih pristopov, je treba k temu spodbuditi.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti

- Študentom in zaposlenim je treba jasneje predstaviti postopek ugovora na oceno.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

/

Odličnost

Organizacija in izvedba praktičnega izobraževanja študentov v podjetjih je na NTF zgledna. NTF ima pogodbe z ustreznimi podjetji in ob napotitvi študentov podjetjem tudi priporoča, da študente za opravljeno delo finančno nagradijo, če se jim to zdi primerno. Dolgoročno kontinuirano sodelovanje s številnimi podjetji omogoča veliko razprav med osebjem NTF in osebjem podjetij, analizo uspehov in izboljšav ter odlične prakse mentorstva z obeh strani. Študente skozi ves čas prakse spremlja in vodi tudi mentor s fakultete, ki jih celo obišče v podjetju. Študentje svoja razmišljanja o izvedenem praktičnem usposabljanju strnejo v poročilu, ki velikokrat predstavlja tudi dobro osnovo za diplomsko delo. Da bi potencial takšne oblike izobraževanja še bolje izkoristili, predlagamo letno srečanje predstavnikov podjetij, ki študente NTF sprejemajo na prakso, z namenom še tesnejšega povezovanja in izmenjave najboljših praks.

Izpolnjevanje 38. člena ZViS

Skupina strokovnjakov v gradivu za izvedbo programske evalvacije v sklopu drugega obiska na NTF ni prejela nobenih popravkov vpisnih pogojev na univerzitetni študijski program 1. stopnje **Grafične in interaktivne komunikacije**, čeprav je bila Univerza v Ljubljani na to, da ti vpisni pogoji niso usklajeni z zakonskimi določili, opozorjena v preliminarnem poročilu po prvem obisku v sklopu postopka podaljšanja akreditacije.

Fakulteta v odzivu na preliminarno poročilo navaja, da je Senat NTF na 37. redni seji dne 22. 4. 2021 sprejel sklep, s katerim je potrdil spremembe obveznih vsebin študijskih programov, vezanih na 38. člen ZViS in jih posredoval UL v nadaljnjo obravnavo.

Univerza v Ljubljani še vedno ni uskladila vpisnih pogojev v univerzitetnih študijskih programih z 38. členom Zakona o visokem šolstvu.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.